

РЕШЕНИЕ

№ 20222

гр. София, 16.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 09.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **9386** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК, вр.чл.27а ЗЗДет.

Образувано е по жалба на Е. Е. Д. от [населено място] срещу Заповед № ЗД/Д-С-М-022/10.09.2024 г., издадена от и.д. Директора на ДСП – М., с която на основание чл.33 ППЗЗД и чл. 27, ал.1, вр. чл. 25, ал. 1, т. 1 и т.4 от Закона за закрила на детето е настанено временно детето М. И. М. с [ЕГН] в Кризисен център с приоритетно настаняване на деца жертва на трафик Св. И. Р. за срок до произнасяне на съда с решение по чл.28 ЗЗДет или до промяна на обстоятелствата. От ответника е изпратена образуваната административна преписка.

Според оспорващата предприетата мярка за закрила е неоснователна и не е в най-добър интерес на детето. Твърди, че предоставената от детето информация, дала основание за издаване на акта, е невярна, силно преувеличена, в момент на криза, породена от наможените от нея като родител забрани. Заявява, че като цяло отношенията им са здрави и кризата в тях е преодоляна с помощта на специалисти от институциите. Счита, че междуличностните им проблеми и слабости във взаимоотношенията могат да бъдат изгладени като продължат със семейна терапия и консултации, но не и чрез крайни мерки като извеждане на детето извън семейството. Има необходимите битови условия и желание да полага възможно най-добрите грижи за дъщеря си. По тези съображения, поддържани и в съдебно заседание, се иска отмяна на оспорената заповед.

Ответникът – Директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – М. в представен писмен отговор и в съдебно заседание чрез процесуалния си представител

юрисконсулт изразява становище за неоснователност на жалбата.

Назначеният на основание чл.15, ал.8 ЗЗДет, вр. чл.23, ал.1, вр. чл.21, т.3 ЗПП на заинтересована страна детето М. И. М. особен представител адв. П. Г. от САК счита жалбата за основателна. Според нея с оглед установеното в хода на процеса в интерес на детето е заповедта да бъде отменена.

По делото са събрани писмени и гласни доказателства. На основание чл.15, ал.4 ЗЗДет е изслушано детето в присъствието на социален работник от ДСП – С..

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

От приложената към делото докладна записка до началника на 07 РУ-СДВР се установява, че на 10.09.2024 г. е постъпил сигнал за лице, изпаднало в нервна криза. При пристигане на място полицаите били посрещнати от Е. Д., която според тях видимо била употребила алкохол и била в неадекватно състояние. Обяснила, че дъщеря ѝ е в нервна криза. Качвайки се на адреса, като ги видяла, М. се скрила зад тях, започнала да крещи, излязла от апартамента, побегнала, но те я настигнали. Тя заявила, че е бита от майка си многократно и иска да напусне апартамента. Видели, че има следи от побой по ръце, глава и лице. Извикана била линейка, която транспортирала М. за преглед, а с такси за Пирогов заминала и майка ѝ. След прегледа доктора казал, че има множество наранявания по главата, за които М. казала, че са нанесени от майка ѝ. Уведомена била мобилна група „Риск за детето“, която след като дошла в Пирогов, заедно с тях М. била заведена в 07 РУ-СДВР. В докладната записка е посочено, че през цялото време Е. Д. ги е заплашвала и обиждала.

От социален работник към мобилна група за работа с деца към ДСП О. е изпратен сигнал за случая до ДСП – М..

Изготвен е доклад за оценка на постъпилите сигнал от главен инспектор-психолог в отдел „Закрила на детето“ към ДСП – М.. В същия е посочено, че информацията, на основание на която е изготвен, е от получения сигнал от социалния работник към мобилната група, от разговор с ИДПС на 07 РУ – СДВР и от разговор със секретаря на МКБППМН към СО – район „М.“. Видно от същия, детето М. И. М. е родена през 2008 г. и е с майка Е. Е. Д.. Баща на детето в починал. Детето живее с майка си в семейно жилище в [населено място], в което има собствена стая. След анализ на постъпилата информация по случая е прието, че конфликтите между М. и майка ѝ са почти ежедневие, като често завършват с нападки и физическа саморазправа между двете. Изразено становище за установен риск по отношение на момичето от поведението на нейната майка. Посочено е, че е свикан незабавно координационен механизъм предвид получения сигнал и установени рискове. Момичето ще бъде изведено в Кризисен център за деца, пострадали от насилие и насочена към терапевтична работа със специалисти, като майката също ще бъде насочена към социална услуга. Предложено е да се отвори случай и да се предприемат необходимите мерки по ЗЗДет.

Въз основа на доклада е издадена оспорената в настоящото производство заповед, с която на основание чл.33 ППЗЗД и чл. 27, ал.1, вр. чл. 25, ал. 1, т. 1 и т.4 от Закона за закрила на детето е наредено да се настани спешно детето М. И. М. в Кризисен център с приоритетно настаняване на деца жертва на трафик Св. И. Р. за срок до произнасяне на съда с решение по чл.28 ЗЗДет или до промяна на обстоятелствата.

Видно от приложените към административната преписка доказателства, на 11.09.2024 г. Е. Д. е подала заявление до Директора на ДСП – М. за ползване на социални услуги – оценка на родителския капацитет. На същата дата е издадено Направление за ползване на социална услуга – оценка и повишаване на родителския капацитет на майката, както и работа с подходящи специалисти при необходимост.

Към преписката липсват каквито и да е доказателства, които да установяват, че оспорващата е с множество присъди и пробация, както е прието от органите за закрила на детето.

От приложените към административната преписка амбулаторни листове е видно, че при извършения медицински преглед са установени охлузвания в дясна скалуларна област по лицето и линейна рана в левия ъгъл на устата, както и болка в дясна длан трети и четвърти пръст, без данни за оток или травматични увреждания.

Изслушано от съда по реда на чл.15, ал.4 ЗЗДет., в присъствието на социален работник, детето категорично заявява, че информацията, която е дала пред органите на реда, при прегледа в болницата и пред социалните работници е напълно невярна. Заявява, че майка ѝ не ѝ е нанесла побой, а са се скарали, защото тя е искала да излезе от дома си късно през нощта, но майка ѝ се противопоставила на това. Излъгала, защото органите на реда излъгали и нея, като ѝ казали какво да направи, след което ще я пуснат да излезе навън. Заявява, че нараняванията, които са установени при прегледа в Пирогов, не са от този случай, а от конфликт с приятелка, станал два дни преди това, когато пак е била на преглед в Пирогов. Твърди, че в Кризисния център не се чувства добре и предпочита да живее с майка си, с която са в добри отношения, въпреки че понякога се карат. Иска да се прибере въщи, защото има нужда от подкрепата на майка си и не иска да бъде лишена от това.

Дирекция „Социално подпомагане“ – О., в района на която се намира Кризисният център, в който е настанено детето, чрез главен социален работник Д. И., не изразява становище относно законосъобразността на оспорената заповед.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА. Подадена е в преклузивния срок за оспорване срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната норма на чл.27а, ал.1 ЗЗДет.

Разгледана по същество жалбата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Процесната заповед е издадена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, съгласно чл.27, ал.1, вр. чл.33, ал.2 ППЗЗДет.

Съдът намира, че оспореният в настоящото производство ИАА е издаден в предвидената от закона писмена форма и съдържа всички реквизити по чл. 59, ал.2 от АПК, включително фактически и правни основания, които осъществяват фактическия състав на разпоредбата на чл.33, ал.1 от ППЗЗДет. Същият отговаря и на законовите изисквания за съдържание, доколкото в него изрично е посочено правното основание за издаването му чл.33 ППЗЗД и чл. 27, ал.1, вр. чл. 25, ал. 1, т. 1 и т.4 от ЗЗДт, а фактическите такива се съдържат в изложените мотиви към констативната част на акта и в представения към административната преписка доклад за оценка на постъпил сигнал от 10.09.2024 г., протокол за проведена среща на мултидисциплинарен екип по Координационен механизъм при насилие, медицински документи, докладна записка. Заповедта е мотивирана с констатациите в доклада за оценка на случая. Наличието на мотиви, извън проверявания акт е изцяло допустимо, съгласно Тълкувателно

решение № 16/31.03.1975 г. на ОСГК на Върховния съд. Изложеното в доклада представлява юридическия факт (респ. фактическият състав), от който органът черпи упражненото от него субективно административно право. Това са конкретните факти, въз основа на които същият е счел, че следва да упражни предоставената му компетентност и на базата на които се извършва последващата съдебна преценка за законосъобразност на акта. Съгласно ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС на РБ мотивите към административния акт могат да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт от помощни и подчинени на издателя на акта органи. Изложеното в описаните по-горе документи, част от административната преписка, в тяхната съвкупност, представляват фактическото основание, съответстващо на посоченото в заповедта правно основание, което е мотивирало административният орган да вземе решението си.

При издаването на оспорената заповед не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, които да са основание за отмяна.

Съдът намира обаче, че оспорената заповед е издадена в несъответствие с материалния закон.

Съгласно процесуалното правило на чл. 142, ал.1 от АПК преценката за съответствието на оспорения административен акт с материалния закон следва да бъде извършена към момента на издаването му. Разпоредбата на ал.2 на същия текст предвижда, че установяването на нови факти от значение за делото след издаване на акта се преценява към момента на приключване на устните състезания.

Съгласно чл.1, ал.2 от ЗЗДет държавата защитава и гарантира основните права на детето във всички сфери на обществения живот за всички групи деца съобразно възрастта, социалния статус, физическото, здравословното и психическото състояние, като осигурява на всички подходяща икономическа, социална и културна среда, образование, свобода на възгледите и сигурност. В изпълнение именно на тези свои задължения, при осъществяване на своите функции и правомощия органите за закрила на детето следва да се ръководят от висшите интереси на детето във всички свои действия, отнасящи се до децата и техните семейства. Освен това, органите за закрила на детето са длъжни да осигуряват на детето закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като предприемат своевременно всички необходими законодателни и административни мерки. Именно в изпълнение на тези функции компетентните институции следва да съобразяват всички обстоятелства, свързани с житейския опит, мотивацията на лицето да полага грижа, жилищните и материалните условия, необходими за отглеждане на едно дете и не на последно място, съществуването на причини, които биха навредили на психическото, физическото или социалното развитие на детето.

Съгласно чл.26, ал.1 от ЗЗДет предоставяне на дете на социална услуга - резидентен тип се извършва от съда, като до неговото произнасяне Дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето извършва временно настаняване по административен ред със заповед на директора (чл.27, ал.1 от ЗЗДет).

В случая спрямо детето М. е взета мярка за закрила по чл.4 ал.1 т.5 от ЗЗДет, а именно предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа. Основанията за настаняване извън семейството са по чл.25 ал.1, т.3 ЗЗДет, а именно чиито родители, настойници или попечители се намират в трайна невъзможност да го отглеждат и по т.4 което е жертва на насилие в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо,

нравствено, интелектуално и социално развитие.

Следва да се има предвид, че в настоящото производство съдът преценява дали са били налице предпоставките за прилагане на мярката към момента на издаване на заповедта, както и че наложената мярка за закрила е временна. Дали да бъде налагана мярка за закрила и къде да живее детето за в бъдеще е предмет на производство по чл.28 от ЗЗДет., като в правомощията на компетентния районен съд е да се произнесе по този въпрос.

В случая административният орган е извършил приоритетна преценка по целесъобразност на интереса на детето по смисъла на §1, т.5 от ДР на ЗЗДет. въз основа на изложените в доклада за оценка на постъпилите сигнал и в придружаващите го документи фактически основания. Безспорно този доклад, преценен като доказателство, съставлява официален документ по смисъла на чл.179, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК, като издаден от длъжностно лице в кръга на службата му и след извършена проверка по установения ред и форма, с който са установени факти и обстоятелства с правно значение и основание за издаване на обжалваната заповед. Същият е доказателство пред съда до доказване на противното, за изявленията и действията, извършени пред и от социалния работник. Предвид това съдът приема за установена фактическата обстановка, описана в него. Фактите, отразени в доклада и послужили за издаване на процесната заповед, а именно нанесен побой на детето се опровергават от изявленията на М., която категорично заявява при изслушването си в съдебно заседание, че умишлено е излъгала, че констатираните при медицинския преглед наранявания са нанесени именно от майка й. Именно приетия за установен от страна на майката побой е мотивирал административният орган да издаде оспорения акт в отразеното в него съдържание. Тук следва да се посочи, че именно въз основа на изявленията на М. във всички документи е прието, че нараняванията са нанесени от майка й. Затова и въз основа на обясненията й, дадени в съдебно заседание в противен смисъл, следва да се приеме, че майка й не й е нанасяла побои. Вярно е, че е установено, че между двете съществуват конфликти, но същите не са ежедневие и не завършват с побой, съобразно заявеното от детето.

При издаване на процесната заповед когато е взел решението да приложи процесната мярка за закрила по см.на чл.4, ал.1 т.5 от ЗЗДет Директорът на ДСП М. е действал при условията на оперативна самостоятелност. За да е законосъобразен такъв акт при издаването му следва да са спазени законоустановените условия за това. Когато органът действа при оперативна самостоятелност, предвидените нормативни условия също са задължителни. (В този смисъл и ТР № 4 от 22.04.2004 г. по адм. д. № ТР-4/2002 г., ОСС на ВАС). Актът се проверява по съдебен ред за неговата законосъобразност, а тя освен преценката дали органът не е нарушил съответните законови рамки включва в себе си и отговор на въпроса дали той не е упражнил превратно така предоставеното му право на оперативна самостоятелност и съответства ли взетото решение на целта на закона. (арг. от чл.169 АПК).

По същество оперативната самостоятелност представлява предоставена от закона възможност административният орган да избере един от няколко законосъобразни начина на решаване на въпроса. В конкретната хипотеза мотивите за издаване на акта най-общо се свеждат до наличие на опасност от увреждане на физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие на детето, като поведението на майката сочело на упражнявано насилие и представлява риск от увреждане физическото и

психическо му здраве. Посоченото кореспондира с разпоредбите на чл.25, ал.1, т.4 ЗЗДет. Възприетите от административния орган факти в тази насока бяха опровергани от изявленията на детето при изслушването му в съдебно заседание. Не се установи такова поведение и отношение на майката спрямо детето да е било системно, както и че за детето е била налице реална, сериозна и непосредствена опасност за психическото и физическото му здраве. Вярно е, че процесната вечер поведението на майката спрямо детето е било неприемливо, но от една страна се установи, че не е имало побой, а само скандал, и липсват каквито и да е конкретни мотиви в насока, че е налице сериозна опасност от увреждане на физическото, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие на детето, така както поставя като изискване чл. 25, ал. 1, т. 4 ЗЗДет. Спорният въпрос касае поведението на майката, респ. дали то представлява опасност от увреждане здравето на детето и дали това поведение я поставя в трайна невъзможност да го отглежда. Не се установи по безспорен и категоричен начин майката да е negliжирала грижите за детето. Напротив, причините за конфликтите между двете са с цел детето да бъде предпазено от вредно въздействие на други лица. Въпреки това детето по никакъв начин не се чувства заплашено, не изпитва притеснения от завръщането си в семейна среда, напротив, при изслушването му в съдебно заседание многократно и категорично заявява, че иска да се прибере вкъщи.

В случая и с оглед конкретното поведение определено е налице известен дефицит в родителските грижи на майката, но следва да се има предвид, че са налице други възможности, регламентирани в чл.23 от ЗЗДет „Мерки за закрила в семейна среда“. Социалните работници, вместо да консултират майката и детето и да приложат някоя от мерките по чл.23 от ЗЗД, са пристъпили към мярка "спешно настаняване в Кризисен център ", която мярка се прилага само като крайна такава след изчерпване на всички възможности за закрила в семейството / по арг. от чл. 35 от ЗЗДет, според която разпоредба предоставянето на резидентна грижа на децата се извършва само в случаите, когато са изчерпани възможностите за оставане на детето в домашна и семейна среда и възможностите за прилагане на мерки за закрила на детето в семейна среда/. От материалите в административната преписка е видно, че след издаване на процесната заповед и по искане на майката е издадено направление за ползване на социални услуги за оценка и повишаване на родителския ѝ капацитет. Съдът намира още, че с процесната заповед, с която детето спешно се отделя от майката, по никакъв начин не се осигурява неговият интерес, а напротив - това по-скоро би оказало отрицателно влияние върху него и би го поставило в риск, тъй като въздейства върху емоционалното му и личностно развитие. М. заявява при изслушването ѝ в съдебно заседание, че желае да се прибере най-скоро при майка си, с която са в добри отношения. По никакъв начин не се притеснява от завръщането си у дома, напротив в Кризисния център се чувства далеч по-притеснена.

Както се посочи, по арг. от чл.35, от ЗЗДет настаняването на децата в специализирани институции се извършва само в случаите, когато са изчерпани възможностите за оставане на детето в семейна среда. В

настоящият случай процесната заповед е издадена в нарушение на това изискване на закона, тъй като преди издаването ѝ не са изчерпани възможностите за оставане на детето в семейна среда.

Целта на мерките за закрила на детето е като краен резултат да се осигурят условия за нормално развитие на детето в подходяща среда. В настоящия случай в интерес на детето е да бъде отглеждано в семейна среда и при наличие на необходимост да се предприемат мерки за закрила в семейна среда /чл.23 от ЗЗДет/. Следвало е, при все че са налице индикации за конфликти в семейството, спрямо детето да се предприемат съответните адекватни мерки за закрила в семейна среда по чл. 23, т. 1 - т. 7 от ЗЗДет, които биха могли да доведат до реални резултати и помощ, и едва след това и в случай, че не се постигне резултата би било допустимо да бъде предприета процесната крайна мярка. Последниците, които ще настъпят за М. при откъсването ѝ от семейната среда и принудителното ѝ настаняване в Кризисен център са много по-драстични и крайни, отколкото оставането му в семейството, с евентуално предприети мерки за закрила в семейна среда. Осъществявания от майката контрол на поведението на детето надхвърля рамките на допустимото въздействие и безспорно се нуждае от подкрепа и съдействие чрез предприемане мерки за закрила в семейна среда по см на чл.23 от ЗЗДТ, а не директно чрез прилагане драстична и крайна мярка /чл. 35 от ЗЗДет/. При предприемане на мярка за закрила, целта ѝ не е прекъсването на връзката между детето и родителя, както е в случая, а постигането на максимална защита на интересите на детето, които са поставени и от националното и международното законодателство над тези на родителите му.

Както се посочи, административният орган не е положил усилия чрез предвидените в закона средства и способности за прилагане мерки в семейна среда, да подпомогне майката при упражняването на родителските ѝ функции, по проблеми, свързани с отглеждането и възпитанието на детето, при все че приема дефицит в родителския ѝ капацитет. Вместо това и в противоречие с чл.35 от ЗЗДт е предприел крайна мярка, която в никакъв случай не е в интерес на детето. Идеята на законодателя, изложена в чл.35 от ЗЗДет, е настаняването в специализирани институции да е в крайни случаи, какъвто съдът намира, че настоящият не е.

При всички тези данни съдът счита, че спрямо детето М. необосновано е била предприета мярка за закрила "настаняване извън семейството", като в случая не се е налагало спешното ѝ извеждане от семейна среда, не е доказано и че са били изчерпани всички възможности за закрила в семейството.

Предвид изложеното съдът намира, че жалбата е основателна, при което оспорената в настоящото производство заповед следва да бъде отменена.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд - София-град, Второ отделение, 52 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗД/Д-С-М-022/10.09.2024 г., издадена от и.д. Директора на ДСП – М., с която на основание чл.33 ППЗЗД и чл. 27, ал.1, вр. чл. 25, ал.

1, т. 1 и т.4 от Закона за закрила на детето е настанено временно детето М. И. М. с [ЕГН] в Кризисен център с приоритетно настаняване на деца жертва на трафик Св. И. Р. за срок до произнасяне на съда с решение по чл.28 ЗЗДет или до промяна на обстоятелствата.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: